

ধেমাজি জিলাৰ কেইবিধমান প্রধান খেতি আৰু সাৰৰ ব্যৱস্থাপনা

শ্ৰীমতী বিভা ওজা
শ্ৰী মনোৰঞ্জন গগৈ
শ্ৰীমতী বিনীতা কোঁৱৰ
শ্ৰী গুঞ্জন গগৈ

কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, ধেমাজি
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়
চিলাপথাৰ

(জনজাতীয় উপ-আঁচনিৰ অধীনত কেন্দ্ৰীয় শুল্ক ভূমি কৃষি গৱেষণা প্রতিষ্ঠান (CRIDA),
ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদ (ICAR) ৰ আৰ্থিক অনুদানত মুদ্ৰিত)

ধেমাজি : অসমৰ এখন কৃষিভিত্তিক জিলা। এই জিলাৰ প্ৰায় ৮৫% মানুহেই কৃষিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। ইয়াৰ মাটি প্ৰায় সকলো বিলাক খেতিৰ বাবে উপযোগী। জিলাখনৰ সৰহ-সংখ্যক কৃষকেই ধান, মাহ আৰু সৰিয়হৰ খেতি কৰি জীৱিকা নিৰ্বাহ কৰি আহিছে যদিও উপযুক্তভাৱে বৈজ্ঞানিক পদ্ধতি অৱলম্বন নকৰাৰ বাবে মাটি চায় উৎপাদন লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা নাই। এই খাদ্যশস্য বিলাকৰ উৎপাদন নিৰ্ভৰ কৰে শস্যৰ জাত, মাটি, জলবায়ু, পানীৰ ব্যৱস্থাপনা, কীট পতঙ্গৰ ব্যৱস্থাপনা আৰু অতি নিখুতভাৱে সাৰৰ ব্যৱস্থাপনা। সাৰৰ পৰা উদ্ভিদে পুষ্টি আহৰণ কৰে আৰু উৎপাদন বৃদ্ধি হয়। এই সাৰ সুষম হাৰত প্ৰয়োগ কৰাটো অতি আৱশ্যক। কোনো এটা খেতি কৰিবলৈ যাওতে মাটি পৰীক্ষা কৰি সেই অনুপাতে সাৰ প্ৰয়োগ কৰাটো অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। মাটি পৰীক্ষা কৰাটো ধেমাজি জিলা সুলভ হৈ উঠা নাই যদিও যিটো অনুমোদিত হাৰ আছে, সেই হাৰত পুষ্টি যোগান ধৰি উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব পৰা যায়। একে ডৰা মাটিতে বছৰৰ পিছত বছৰ কৃষি কৰ্ম কৰি আহিলে, মাটিৰ উৰ্বৰা শক্তি কমি আহে, যাৰ বাবে আমি বাহিৰৰ পৰা সাৰ প্ৰয়োগ কৰি উৰ্বৰতা ৰক্ষা কৰিব লাগে। এই সাৰ ৰাসায়নিক, জৈৱিক বা সমন্বিত পদ্ধতিত হ'ব পাৰে। ৰাসায়নিক সাৰ বুলি কলে - ইউৰীয়া, একক চুপাৰ ফচফেট, ডিএপি, পটাচ আদি আৰু জৈৱিক সাৰ বুলি কলে গোৰৰ, পচন সাৰ, কেচুঁসাৰ, এজ'লা জীৱাণুসাৰ, সেউজসাৰ আদিকেই বুজা যায়। সমন্বিত কৃষি পদ্ধতিত এই দুয়োবিধ সাৰেই প্ৰয়োগ কৰা হয়। তলত কেইবিধ মান খেতিত সাৰৰ পৰিমাণ আৰু প্ৰয়োগ পদ্ধতি উল্লেখ কৰা হ'ল।

ধান :

ইউৰীয়া

চুপাৰ

পটাচ

১৮ কিলো গ্ৰাম

১৭ কিলো গ্ৰাম

৯ কিলো গ্ৰাম

প্ৰতি বিঘা মাটিত প্ৰয়োগ কৰিলে উচ্চ উৎপাদনক্ষম জাতৰ উৎপাদন ৫-৬ টন প্ৰতি হেক্টৰত পাবলৈ সক্ষম হয়। এই ৰাসায়নিক সাৰৰ ৩ ভাগৰ ১ অংশ ইউৰীয়া আৰু আটাইখিনি চুপাৰ আৰু পটাচ সাৰ শেষৰ বাৰ হাল বাওঁতে মাটিত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে আৰু বাকী থকা ইউৰীয়াখিনি সমানে দুভাগ কৰি এভাগ ৰুৱাৰ ৩০-৩৫ দিনৰ পিছত আৰু আনভাগ গেঁৰ ধৰা সময়ত ছতিয়াই দিব লাগে। একক চুপাৰৰ সলনি যদি ডিএপি প্ৰয়োগ কৰে তেন্তে ৩.৫ কেজি ইউৰীয়াৰ লগত ৬ কেজি ডিএপি আৰু ৯ কেজি পটাচ সাৰ শেষ বাৰ মাটি চহাওঁতে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে আৰু ৬ কেজি ইউৰীয়া ৰুৱাৰ ৩০-৩৫ দিনৰ পিছত আৰু ৬ কেজি গেঁৰ ধৰাৰ সময়ত ছতিয়াই দিব লাগে। ৰাসায়নিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰাৰ আগত প্ৰথম বাৰ মাটি চহাওঁতেই ১০ কুঃ গোৰৰ বা পচনসাৰ প্ৰতি বিঘা মাটিত প্ৰয়োগ কৰিলে মাটিৰ গুণাগুণ অক্ষুণ্ণ থাকে।

ধান খেতিত জীৱাণু সাৰ প্ৰয়োগ :

এই পদ্ধতিত ৫০০ গ্ৰাম এজস্পাইৰিলাম, ৫০০ গ্ৰাম পিএচবি আৰু ৭.৫ কিঃগ্ৰাম ৰক-ফচফেটৰ লগতে ৯ কিঃ গ্ৰাম পটাচ সাৰ প্ৰতি বিঘা ধান খেতিৰ বাবে প্ৰয়োগ কৰা হয়।

এডৰা মাটিৰ এটা কোণত বান্ধ এটা দি জীৱাণু সাৰখিনি অলপ মান শুকান গোৰৰৰ লগত মিহলি কৰি স্লাৰী বনাব লাগে। এই স্লাৰীখিনিত প্ৰয়োজনীয় কঠীয়াখিনিৰ শিপা বিলাক ডুবাই ৰাখিব লাগে। দুঘণ্টামানৰ পিছত এই কঠীয়াখিনি মূল পথাৰত নি ৰুব লাগে।

এজ'লা নামৰ আন এবিধ জীৱাণু সাৰ ধান খেতিত প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি। এই পদ্ধতিত ৫০০ কেজি এজ'লা প্ৰতি হেঃ মাটিত কঠীয়া ৰুৱাৰ প্ৰায় এসপ্তাহৰ পিছত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। ২-৩ সপ্তাহৰ পিছত এই এজ'লাই যেতিয়া পথাৰখন ছানি ধৰিব, তেতিয়া তাক মাটিৰ লগত মিহলাই দিব লাগে। কঠীয়া ৰুৱাৰ আগতেও এই এজ'লা খিনি পথাৰত বাঢ়িবলৈ দি পিছত মাটিৰ লগত মিহলাই দিলে মাটিত জৈৱিক পদাৰ্থৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি হয়।

মাটিমাহ :

ইউৰীয়া	চুপাৰ	পটাচ
৪ কিলো গ্ৰাম	৩০ কিলো গ্ৰাম	২ কিলো গ্ৰাম

প্ৰতি বিঘা মাটিত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। চুপাৰৰ সলনি ১০ কে.জি. ডিএপি প্ৰয়োগ কৰিলে ইউৰীয়া প্ৰয়োগ নকৰিলেও হয়। মাটি মাহৰ খেতিত গুটি সিঁচাৰ আগতে মাটিত সাৰখিনি প্ৰয়োগ কৰি ভালদৰে মিহলাই দিব লাগে।

জীৱাণু সাৰ প্ৰয়োগ :

২০০ গ্ৰাম ৰাইজ'বিয়াম আৰু ২০০ গ্ৰাম পিএচবি, এক লিঃ পানীত মিহলাই তাত ৩ কিঃগ্ৰাম বীজ (এক বিঘা মাটিৰ বাবে) ডুবাই দিব লাগে। এতিয়া এই মিশ্ৰনটো বীজৰ গাত লাগি ধৰাৰ পিছত প্ৰায় দুঘণ্টা ছাঁত ৰাখি সিঁচিব লাগে।

সৰিয়হ :

ইউৰীয়া	চুপাৰ	পটাচ	বৰাক্স
১২ কিলো গ্ৰাম	৩০ কিলো গ্ৰাম	৩ কিলো গ্ৰাম	১ কিলো গ্ৰাম

প্ৰতি বিঘা মাটিত বীজ সিঁচাৰ আগত শেষৰ বাৰ হাল বাওঁতে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। এই খেতিত ডিএপি সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব নালাগে। সৰিয়হৰ ফুল ধৰা আৰু তেলৰ পৰিমাণ বৃদ্ধিত চালফাৰৰ ভূমিকা অপৰিহাৰ্য্য। এই চালফাৰ নামৰ গৌন মৌল বিধ একক চুপাৰ ফচফেট সাৰতহে থাকে।

সৰিয়হত জীৱাণুসাৰ প্ৰয়োগ :

এজ'টবেক্টাৰ ৪০০ গ্ৰাম আৰু পিএছবি ৪০০ গ্ৰাম অলপ পানীত মিহলাই লৈ সৰিয়হৰ বীজখিনি (৭.৫ কিঃ গ্ৰাম) তাত ডুবাই দিব লাগে। এনে কৰাৰ পিছত যেতিয়া জীৱাণুসাৰৰ প্ৰলেপ বীজৰ গাত লাগি ধৰিব, তেতিয়া বীজ খিনি ছাঁত মেলি দি দুঘণ্টা মানৰ পিছত পথাৰত

সিঁচিব পাৰে। এনেদৰে বৈজ্ঞানিক ভিত্তিত অনুমোদিত হাৰত সাৰ প্ৰয়োগ কৰিলে কৃষক সকলে উচিত উৎপাদন পোৱাৰ লগতে মাটিৰ গুণাগুণ অক্ষুন্ন থাকিব। গোৰৰ সাৰ, পচনসাৰ আৰু কেঁচু সাৰ পৰ্য্যাপ্ত পৰিমাণে প্ৰয়োগ কৰিলে মাটিৰ ভৌতিক ধৰ্মবিলাক যেনে পানী ধৰি ৰখা ক্ষমতা, বতাহ চলাচল আদি ভালে থাকে। সেইবাবে কৃষক সকলে নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণৰ সাৰ নিৰ্দিষ্ট সময়ত উচিত পদ্ধতিৰে প্ৰয়োগ কৰিলে ভাল ফল পাব পাৰে।

সম্পাদনা সমিতি —

- সম্পাদক : গুঞ্জন গগৈ, আঁচনি সমন্বয়ক (তত্ত্বাৱধায়ক),
কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, ধেমাজি
- সহঃ সম্পাদক : ড° পল্লৱ কুমাৰ শৰ্মা, মুখ্য বিজ্ঞানী, (AICRPDA),
বিশ্বনাথ কৃষি মহাবিদ্যালয়
- : ড° ৰঞ্জিত কুমাৰ সাউদ, সহযোগী সঞ্চালক, সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
- : মনোৰঞ্জন গগৈ, বিষয় বস্তু বিশেষজ্ঞ (গাৰ্হস্থ্য বিজ্ঞান)
- সদস্য : ডাঃ অসীম কুমাৰ শইকীয়া, বিভা ওজা, বিনীতা কোঁৱৰ, স্বপন কুমাৰ শৰ্মা
- অলংকৰণ : বিষ্ণু নাৰায়ণ ফুকন, আঁচনি সহায়ক (কম্পিউটাৰ)

আঁচনি সমন্বয়ক, কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, ধেমাজিৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত ও প্ৰচাৰিত